

Nr 35*Utlåtande i anledning av väckta motioner om restriktiv användning av tillgängliga anslag m. m.*

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ewerlöf m. fl.* (I: 255) och den andra inom andra kammaren av herr *Hjalmarson m. fl.* (II: 314), har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa a) att Kungl. Maj:t måtte, under hänvisning till den statsfinansiella situationen, före ingången av budgetåret 1960/61 dels anbefalla ämbetsverk och styrelser en restriktiv användning av alla tillgängliga anslag — av vad slag det vara må — dels inskräpa att anslagsöverskridanden ej må förekomma samt b) att medelsförbrukningen beträffande avlöningsanslagen hålles inom en ram, som med 25 000 000 kronor understiger vad i statsverkspropositionen äskats.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen II: 314.

Utskottet. Som ett led i strävandena att åstadkomma ökad rationalisering inom statsförvaltningen framkastas i de föreliggande motionerna tanken på ett partiellt och temporärt anställningsstopp, varvid uppskov med anställning främst skulle gälla administrativ personal. Över huvud taget borde ämbetsverken anbefallas restriktivitet vid användningen av alla tillgängliga anslag samt undvika anslagsöverskridanden. Motionärerna anser att statens verkliga utgifter därigenom skulle kunna nedbringas med åtminstone 25 miljoner kronor under nästkommande budgetår.

Utskottet vill i anledning härav erinra om att myndigheterna sedan länge haft sig förelagt att iakttaga största möjliga restriktivitet vid medelsförbrukningen. Direktiv av denna innebörd har årligen meddelats i en förepåttarbetets igångsättande från finansdepartementet expedierad cirkulärskrivelse till de anslagsäskande myndigheterna. Utskottet har svårt att föreställa sig att en ökad effekt härvidlag skulle kunna uppnås på den väg motionärerna rekommenderar.

Vad beträffar tanken på ett partiellt och temporärt anställningsstopp förefaller det utskottet föga realistiskt att räkna med att ett dylikt ingrepp i myndigheternas handlingsfrihet skulle vara genomförbart utan en motsvarande avlastning av myndigheternas arbetsuppgifter. Det må här pekas på att möjligheterna att åstadkomma besparingar genom inskränkningar

i statsapparaten prövats i skilda sammanhang, senast inom 1958 års besparingsutredning, men att möjligheterna härvidlag i praktiken visat sig synnerligen begränsade. Att en besparing av 25 miljoner kronor skulle kunna ernås under nästa budgetår synes utskottet uteslutet.

Utskottet, som alltså inte kan biträda motionsyrkandet, hemställer, att motionerna I: 255 och II: 314 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 1 mars 1960

På statsutskottets vägnar:
MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 36.

Reservation

av fröken *Andersson*, herrar *Skoglund* i *Doverstorp*, *Staxäng* och *Bohman*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»När det gäller att söka åstadkomma ökad rationalisering inom statsförvaltningen och därmed även att bana väg för en verklig besparingseffekt synes tanken på ett partiellt och temporärt anställningsstopp förtjäna att prövas. Därmed bör det ligga inom möjligheternas gräns att uppnå verkliga besparingsresultat utan att verksamheten behöver bli lidande. Den i motionerna nämnda siffran, 25 miljoner kronor för nästa budgetår, synes utskottet ingalunda orimlig. Samtidigt bör, såsom i motionerna åsyftas, myndigheterna erinras om nödvändigheten av en restriktiv medelsförbrukning över huvud taget samt om att anslagsöverskridanden ej må förekomma. Utskottet ansluter sig därför till motionsyrkandet.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 255 och II: 314, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa,

a) att Kungl. Maj:t måtte, under hänvisning till den statsfinansiella situationen, före ingången av budgetåret 1960/61 dels anbefalla ämbetsverk och styrelser en restriktiv användning av alla tillgängliga anslag — av vad slag det vara må — dels inskräpa att anslagsöverskridanden ej må förekomma;

b) att medelsförbrukningen beträffande avlöningsanslagen hålles inom en ram, som med 25 000 000 kronor understiger vad i statsverkspropositionen äskats.»